

PÕHIKOOLI AJALOOEKSAMI TEEMAD 2012

1. Maailm kahe maailmasõja vahel

	§	Teemad lahtikirjutatult	Mõisted, organisatsioonid, isikunimed
I	3	Demokraatlik maailm maailmasõdade vahel Demokraatia laienemine Esimese maailmasõja tulemusena, valimisõiguse laienemine; demokraatlike riikide iseloomulikud jooned; demokraatlikud ja mittedemokraatlikud liikumised; pealetung demokraatiale.	liberalism, konservatism, sotsialism ja sotsiaaldemokraatia, fašism, kommunism, natsionaalsotsialism
	2	Euroopa poliitiline kaart: demokraatlikud ja diktatuuririigid.	Rahvasteliit,
	2a	Maailmamajandus kahe maailmasõja vahel: majandusliku tõusu ajastu I	majanduslik liberalism, uus kurss,
	3a	maailmasõja järel, börsikrahh USA-s, suur ülemaailmne majanduskriis	Franklin Delano Roosevelt
	4	ja sellest väljumise teed demokraatlikes riikides (USA, Inglismaa, Prantsusmaa).	
II	5	Diktatuurid maailmasõdade vahel Diktatuuride tekkimise põhjused, autoritaarsed ja totalitaarsed	autoritaarne diktatuur, totalitaarne diktatuur,
	6	diktatuurid. Diktatuuride iseloomulikud jooned.	propaganda, juhikultus,
	8	NSVL: majandus-, sise- ja välispoliitika. Natsionaalsotsialistlik Saksamaa: Hitleri võimuletulek, Saksamaa sise- ja välispoliitika.	plaanimajandus, majanduse industrialiseerimine ja kollektiviseerimine, kolhoos, Vladimir Lenin, Jossif Stalin, Adolf Hitler
III	9	Eesti Vabariik 1918–1940 Demokraatlik ja autoritaarne Eesti.	koalitsioonivalitsus, vaikiv ajastu, maareform,

	9b	Majanduse areng.	mittekallaletungileping, vastastikuse abistamise leping, neutraliteet, Konstantin Päts.
	10b	Välispoliitika. Kultuurielu Eestis kahe maailmasõja vahelisel ajal.	

2. Maailm pärast Teist maailmasõda

	§	Teema lahtikirjutatult	Mõisted, organisatsioonid, isikud
IV		Kommunistlikud riigid ja ENSV külma sõja ajal	
	22	Kommunistlikud riigid: Teise maailma kujunemine, koostöövormid, poliitilise süsteemi tunnused ja majandusmudel.	külm sõda, liiduvabariigid, sotsialismimaad, Vastastikuse Majandusabi Nõukogu (VMN) ja Varssavi Lepingu
	23	NSVL külma sõja ajal: võimuvõitlus, sisepoliitika, majandus, vastupanu režiimile	Organisatsioon (VLO), sulaaeg, stagnatsioon, dissidentlus, Nikita Hruštšov, Leonid Brežnev,
	24	Eesti NSV: valitsemine EKP kaudu, vastupanuliikumine, side	Nikolai Karotamm, Johannes Käbin, Karl Vaino
	24a	läänemaailmaga, käsumajandus ja selle tagajärjed, Eesti NSV kultuurielu põhijooni	

3. Tänapäeva maailm

	§	Teemad lahtikirjutatult	Mõisted, nimed
V	28	Gorbatšovi kava NSV Liidu ümberkorraldamiseks: perestroika algus, avalikustamine, uus kurss välispoliitikas, 1991. aasta augustiputš ja NSV Liidu lagunemine.	perestroika, glasnost, uut moodi mõtlemine välispoliitikas, poliitilise elu reformimine, augustiputš, NSV Liidu lagunemine, Mihhail Gorbatšov, Boriss Jeltsin

VI	29, 29a	Uus ärkamisaeg Eestis Laulev revolutsioon, vastasseis erinevate poliitiliste jõudude vahel, impeeriumimeelsed jõud, suveräänsusdeklaratsioon, kodanike komiteede liikumine, IME majandusprogramm, iseseisvuse taastamine	Fosforiidikampaania, laulev revolutsioon, suveräänsusdeklaratsioon, üleminekuperiood, referendum, ERSP, Rahvarinne, Eesti Muinsuskaitse Selts, Eesti Kongress, Balti kett, Vaino Väljas
VIII	31	Eesti Vabariigi 1991–2004 Põhiseadusliku riigikorra ülesehitamine, üleminek turumajandusele, võõrvägede lahkumine, Eesti Vabariigi välispoliitika: ühinemine rahvusvaheliste organisatsioonidega, suhted naaberriikidega	turumajandus, Euroopa Liit (EL), NATO, Lennart Meri, Arnold Rüütel

Põhikooli eksami koostamisel võetakse aluseks 9. klassi õpik Einar Värä, Tõnu Tannberg, Ago Pajur. Lähiajalugu. I ja II osa. Kirjastus AS Bit: 2004.